

ROERKERKNIEUWS IN CORONATIJD

editie 120 (20 september 2022) – www.roerkerken.nl

Inleiding

Natuurlijk stond op donderdagavond 8 september j.l. de wereld even stil toen bekend werd dat de Britse koningin Elisabeth was overleden. Van de 96 jaar dat ze leefde zat ze maar liefst 70 jaar op de troon. Natuurlijk volgden we met zijn allen wat er in de dagen voorafgaand aan de uitvaart allemaal gebeurde. En op de dag van de uitvaart zelf (maandag 19 september j.l.) zat iedereen aan de TV gekluisterd, zoals eertijds, 25 jaar geleden, bij de uitvaart van haar schoondochter, prinses Diana. Hoe anders was dat bij de uitvaart van de man van koning Elisabeth, prins Philip Mountbatten (1921-2021), anderhalf jaar geleden; die was ook live op TV te volgen, maar was op wens van hemzelf maar ook vanwege de toen vigerende Coronamaatregelen toch heel wat eenvoudiger. De monarchie: een bijzonder instituut, dat min of meer hetzelfde lot als dat van de hiërarchie deelt. Heel wat mensen willen er van af (te duur, niet meer van deze tijd, etc.), maar van de andere kant staan ze voor waarden die niet meetbaar zijn, waarden die ons toch de nodige samenhang en houvast in het leven geven, waarden die eigenlijk pas echt opvallen als ze in onbruik raken. Monarchie en hiërarchie zijn inderdaad bijzondere ‘machtsstructuren’, afgeleiden van Gods macht (‘bij de gratie Gods’), een macht die in wezen meer met dienen dan met heersen van doen heeft (vgl. Mc. 10,45). Daarom ook dat Engelsen nog altijd voor hun vorst bidden: “God save the queen/king”. Ook wij deden dat vroeger: “Domine salvam fac (reginam nostram)”. Dat gebed werd vroeger na de hoogmis gebeden en is aan Ps. 19,10 is ontleend; in 1908 werd het zelfs door de Wanroijse ‘hofcomponist’ Adrianus Giesen [1843-1916] getoonzet). Dat de tekst daarvan na onze eigen troonswisseling in 2013 eigenlijk ook veranderd diende te worden, daar hoorde je toen niemand over. Dat was blijkbaar niet relevant (meer).

Voortgang Synodale Proces

Uit de gesprekken die in de bisdommen en katholieke organisaties met gelovigen en mensen van buiten de Kerk zijn gevoerd, destilleerde de Nederlandse bisschoppen onlangs een twaalf pagina's tellend rapport, dat ze naar Rome stuurden en waarmee ze het Vaticaan op de hoogte willen brengen van wat er in de Nederlandse Kerk speelt in aanloop naar de synode over synodaliteit die volgend jaar in Rome wordt gehouden. Uit het rapport blijkt dat er een enorme behoefte bestaat aan meer catechese en geloofsverdieping, toegankelijke vieringen en eenvoudige taal. Ook wil men dat de Kerk zichtbaarder is in de maatschappij en meer contact maakt met de buitenwereld. Daaraan verwant is de constatering van een kloof tussen Kerk en samenleving, vooral op het vlak van hete hangijzers als homoseksualiteit, medische ethiek, echtscheiding en vrouwenwijding. Ook die komen in de synthese aan bod, waarbij de conclusie is dat heel wat mensen zich schamen voor de standpunten van de Kerk of daardoor over hun geloof zwijgen. Men zou graag een handreiking van de Kerk aan gemarginaliseerde groepen willen zien. In het tweede deel van het rapport (ruim 4 pagina's) trekken de bisschoppen conclusies uit de uitkomsten. Eind augustus gaf het Vaticaan een tussenstand van het door de paus ingezette synodale proces en werd er ook alvast vooruitgeblikt op de volgende (‘continentale’) fase die nu van start gaat. Met nadruk wordt gesteld dat het proces geen instrument wil zijn om “*choquerende dingen of veranderingen in de leer*” door te voeren. Ook wil de synode geen democratie zijn “*waarbij mensen stemrecht hebben en de meerderheid beslist ... De synode is niet bedoeld om alle problemen van de Kerk*

op een rijtje te zetten, maar om te begrijpen hoe we samen verder kunnen gaan om het Evangelie te verkondigen” (KN). Begin november leggen de Nederlandse bisschoppen trouwens weer een Ad Liminabezoek af. Dit is (letterlijk) een bedevaart naar de graven van de apostelen Petrus en Paulus. Het is een gelegenheid voor de bisschoppen om de paus te bezoeken. Ook zijn er afspraken bij diverse departementen in het Vaticaan om de huidige situatie van de Kerk in Nederland te bespreken. Het vorige Ad Liminabezoek van de Nederlandse bisschoppen vond in 2013 plaats. Eigenlijk zou het volgende bezoek al in 2018 hebben plaatsgevonden, maar vanwege een drukke agenda van de paus en de coronapandemie is het bezoek een paar keer uitgesteld. Het Ad Liminabezoek begint op 7 november, toevalligerwijs de feestdag van Sint-Willibrord, patroon van onze Kerkprovincie.

Melicker Laesplenske

40 jaar geleden verscheen het eerste leesplankje in het dialect: ‘het leesplenske van de Mestreechter taol’. Het begeleidde Melicker Marc Heemels toen hij in ‘verre oorden’ ging wonen. Niet dat hij Maastrichts sprak, maar het was toch iets van thuis. Jaar in jaar uit verschenen er nieuwe plankjes. In het plaatselijk dialect al zo’n 100! Het wachten was op een Melicker Laesplenske, dat er nu eindelijk is. Via zijn moeder is Marc te rade gegaan bij mensen uit Melick die er al generaties lang wonen. Ook vond hij een opname uit 1972, een gesprek tussen twee oude Melickenaren. Zo kwam langzaam een mooie lijst woorden tot stand. Dr. Pierre Bakkes van Veldeke raadpleegde hij voor de juiste spelling. Het plankje is niet gemaakt om winst te maken. Zijn voornaamste wens is ‘dat het er is’. En dat is nu dus gelukt! De plankjes zijn voorzien van tekeningen van Math Heckmans en (de onlangs overleden vader van Marc) Leo Heemels en zijn voor 15 euro per stuk te krijgen bij slagerij Beulen aan de Markt in Melick. Joey Geraets (apsgroep.nl) verzorgde het ontwerp en de uitvoering. De eventuele baten zullen ten goede komen aan de bouw van een nieuwe klokkenstoel voor de Melicker kerkklok uit 1337.

(reliken van) Utrechtse bisschoppen in St. Odiliënberg en Susteren (I)

Zoals al opgemerkt in de vorige uitgave van Roerkerknieuws, bezit niet alleen St. Odiliënberg, maar ook Susteren reliken van de Utrechtse bisschoppen Gregorius en Albericus (Alberik). Zij zouden zelfs in Susteren zijn begraven: “sepulti sunt etiam in eadem duo sancti confessores presules successive Trajecti inferioris, qui propter devotionem et sanctitatem sanctimonialium sepe visitantes eundem locum; beati Albrici festivas 18 Kal. Decembris, sancti quoque Gregorii 10 Kal. Octobris recolitur” (*‘Gesta episcoporum Leodiensium’* van Aegidius Aureavallis [1247-1251]). Deze traditie wordt echter weersproken door Utrechtse gegevens, die aangeven dat de lichamen van Gregorius en Alberik van oudsher in de Oudmunsterkerk hebben gerust. Als heiligen worden zij daar in ieder geval van de elfde (Alberik) en twaalfde eeuw (Gregorius) vereerd. De vroegste vermelding van reliken van Gregorius en Alberik in Susteren is te vinden in de relikeninventaris in het in 1147 door abdis Imago van loon aan Susteren geschonken Evangeliarium. Daarin is sprake van een gordel van Gregorius en een tuniek van Alberik. Latere inventarissen uit 1688 en 1885 maken melding van botreliken van beide heiligen. Dat zou erop kunnen wijzen dat delen van beider lichamen na hun verheffing in de Oudmunsterkerk in de veertiende en vijftiende eeuw vanuit Utrecht naar Susteren zijn overgebracht. Gregorius was een leerling van de H. Bonifatius van Frankische geboorte. Na de marteldood van de H. Bonifatius en gezellen (Dokkum 754), waarbij ook de Utrechtse ‘chorepiscopus’ (wjbisschop) Eoban de dood vond, werd Gregorius aan het hoofd geplaatst van het Utrechtse munster. Van paus

Stefanus II en koning Pepijn III ontving hij weliswaar de 'auctoritas seminandi Verbi Dei in Fresonia' (de volmacht tot de Friezenmissie), maar hij werd niet tot bisschop gewijd. Zijn leerling en hagiograaf Ludger noemt hem consequent 'abbas'. Volgens Ludger bestreek het werkgebied van Gregorius heel Friesland tot aan de Lauwers, die ten tijde van koning Pepijn de grens vormde met het nog niet door de Franken veroverde Friesland ten oosten daarvan. Verder was Gregorius nauw betrokken bij de pogingen die onder koning Pepijn in het werk werden gesteld om het christelijk geloof onder de Saksen te verspreiden. Bij deze Saksenmissie werd Gregorius terzijde gestaan door de uit Engeland afkomstige Alubert, die door Gregorius samen met Ludger naar York werd gestuurd waar hij in 767 ook de bisschopswijding ontving en volgens Ludger als wijbisschop van Gregorius functioneerde. In het tweede en derde kwart van achtste eeuw is er sprake van een samenwerkingsverband tussen Utrecht en Susteren. Door hun verwantschap met de familie van Plectrudis (echtgenote van Pepijn van Herstal, 'stichters' van de abdij Susteren)) onderhielden zowel Gregorius als zijn neef en opvolger Alberik nauwe banden met de Pippiniden-stichting in Susteren. Beiden werden later in Susteren als heiligen vereerd. Verder oostwaarts, in het Saksische Twente en Drenthe, kreeg de missie in de jaren 760 en 770 gestalte in de initiatieven vanuit het St. Pietersmunster, dat ca. 750 door de Ierse missiebisschop Wiro even ten noorden van Susteren in St. Odiliënberg was gesticht. Er zijn dan ook goede redenen de oudste kerkstichtingen in dit gebied (Lohn, Oldenzaal, Groningen) aan Wiro's volgelingen Plechelmus en Otgerus toe te schrijven. Abt Gregorius stierf in 775/776: Hij werd opgevolgd door zijn neef Alberik, die in 777 'presbiter atque electus rector' van de Utrechtse St. Maartenskerk wordt genoemd. Vermoedelijk ontving hij nog datzelfde jaar in Keulen de bisschopswijding. Utrecht fungeerde opnieuw als zetel van het bisschoppelijk bestuur, ditmaal echter niet onder het gezag van Rome maar als suffragaanbisdom van Keulen. De bisschopswijding van Alberik kan in direct verband worden gebracht met de rijksvergadering en synode die Karel de Grote eerder in 777 in Paderborn had gehouden, waarbij de verschillende missiegebieden aan een bisdom of abdij werden toegewezen. De Friese kustgebieden tussen Zwin en Lauwers en het onder Pepijn veroverde Saksische gebied ten oosten van IJssel werden bij die gelegenheid aan (de toen nog bisschop te wijden) Alberik toegewezen. Met de erkenning van Utrecht als bisschopszetel kwam er een einde aan de actieve rol die de 'Willibrordmunsters' in Echternach, Susteren en Elst en het St. Pietersmunster in St. Odiliënberg in de missie ten noorden van de Rijn hadden gespeeld. De kerken die eerder vanuit deze munsters waren gesticht, bleven in hun bezit, maar nieuwe kerkstichtingen kwamen daarna enkel nog tot stand in de vorm van dochterkerken bij een reeks bestaande moederkerken. In 784 werd de voortgang van de Friezenmissie ernstig verstoord door een offensief van de Saksen onder aanvoering van Widukind, waarbij ook de Friezen tussen Lauwers en Vlie zich aansloten. Ludger en de andere in Westlauwers Friesland werkzame geestelijken moeten naar elders uitwijken en toezien hoe de meeste van hun kerken werden verwoest en de oude heidense verering weer de overhand kreeg. In hetzelfde jaar kwam Alberik te overlijden, waarna Theodard als zijn opvolger werd aangesteld. (Bron: Kaj van Vliet: *In kringen van kanunniken – munsters en kapittels in het bisdom Utrecht 695-1227* [2002/2015] blz.78-105).

personalia

Op donderdagmorgen 15 september j.l. hielden we in de St. Catharinakerk van Montfort de uitvaartdienst voor **Anna Maria (Annie) Weber-Verstappen (1930-2022)**. Dat ze geboren is in Neer was min of meer toeval. Haar ouders woonden 'overal en nergens', voortdurend

onderweg. In het najaar van 1949 trouwde ze met Graad Weber die 'toevallig' ook in Neer geboren was. Ze woonden een poosje in het Noord-Limburgse Gennep, om zich uiteindelijk in 1971 via Echt op de Brachter-Statie te settelen, waar zoon Sjef een autosloperij begon. Terwijl Graad daar de nodige hand- en spandiensten verrichtte, zorgde Annie voor het huishouden. Terwijl ze daarnaast vroeger graag breide en puzzelde, deden haar kinderen en kleinkinderen haar later geen groter plezier als je haar meenam om te gaan shoppen en/of een terrasje te pikken. Heinsberg was haar favoriete bestemming. Maaseik werd ook nog eens geprobeerd, maar daar vond ze het blijkaar toch niet. "Drie winkels en dan een terrasje, maar vaak was het ook 3 terrasjes een winkel", zo vertelde een schoondochter. De rollator die ze steeds vaker nodig had diende ook als boodschappenwagentje, om alle boodschappentassen aan te hangen. Haar acht kleinkinderen bezorgden Graad en Annie maar liefst 23 achterkleinkinderen en Annie uiteindelijk ook nog twee achter-achterkleinkinderen. Met het klimmen der jaren begon Graad met zijn gezondheid te sukkelen. Hij kwam in het voorjaar van 2006 op 83-jarige leeftijd in Roermond (Camillus) te overlijden. Annie zou hem ruim 16 jaar overleven. Twee maanden geleden werd een ernstige ziekte bij haar geconstateerd. Omdat ze steeds meer zorg nodig had werd ze onlangs naar hospice De Ark in Roermond overgebracht waar ze vier dagen later al, op vrijdag 9 september j.l. kwam te overlijden. Na de uitvaartdienst legden we haar bij haar man Graad op het kerkhof aan de Huysbongerdweg te rusten. De naam Verstappen doet al vermoeden dat het om familie van Max gaat, die eind vorig jaar met zijn 24 jaar de eerste Nederlands formule-1-wereldkampioen ooit werd. Annie was een zus van Max' overgrootvader Sjef Verstappen (1923-2006).

Op zondagmiddag 18 september j.l. werd in de St. Sebastianuskerk van Herkenbosch **Jailey Schoonheim** gedoopt, en in de St. Catharinakerk van Montfort **Riley Dagevos en Ties Dierx**.

Wit U ons in deze (Corona-) tijd extra financieel ondersteunen? Bij voorbaat dank!

Herkenbosch: NL 52 RABO 0121 402 088 t.n.v. kerkbestuur St. Sebastianus

Melick: NL 40 RABO 0133 000 400 t.n.v. RK kerkbestuur St. Andreas

Montfort: NL 39 RABO 0134 704 126 t.n.v. kerkbestuur H. Catharina

St. Odiliënberg: NL 79 RABO 0138 1180 00 tnv kerkbestuur HH. Wiro, Plechelmus en Otgerus

Posterholt: NL 06 RABO 0142 301 760 t.n.v. RK Kerk St. Matthias

Vlodrop: NL 10 RABO 0154 600 512 t.n.v. kerkbestuur St. Martinus

Tot slot

Aan- en afmelding voor deze nieuwsbrief kan via: clustersecretariaat@roerkerken.nl.

Jos. L'Ortye (Posterholt), pastoor, tel. 40 12 21 - pastoor@roerkerken.nl

Paul Hamans (St. Odiliënberg), assistent, tel. 527 825 - p.hamans@roerkerken.nl

Gerard Sars (St. Odiliënberg), diaken, tel. 537 765 - g.sars@roerkerken.nl

Rim Mom (Montfort), diaken, tel. 542 154 - r.mom@roerkerken.nl

Bert Venner (Roermond), diaken, tel. 320 215 - b.venner@roerkerken.nl

Lian Overbeeke (Posterholt), catechiste, tel. 06 - 526 20 245 - l.overbeeke@roerkerken.nl

Parochiebureau Herkenbosch (Anja Wagemans), tel. 520 672 - sebastianus@roerkerken.nl

Parochiebureau Melick (Marjo Janssen), tel. 537 965 - andreas@roerkerken.nl

Parochiebureau Montfort, tel. 543 127 - catharina@roerkerken.nl

Parochiebureau St. Odiliënberg (Marlou Roeleveld), tel. 531 384 - otgerus@roerkerken.nl

Parochiebureau Posterholt (Lilian Peters), tel. 400 275 - matthias@roerkerken.nl

Parochiebureau Vlodrop (Marjon van der Beek), tel. 401 207 - martinus@roerkerken.nl